

Tietoa valuuttakaupan ja johdannaiskaupan yleisistä riskeistä

Johdanto

Tämä tiedote on tarkoitettu asiakkaille, jotka käyvät kauppaa johdannaisilla ja valuutoilla. Tiedotteen tarkoitus on auttaa ymmärtämään näihin tuotteisiin liittyvät riskit.

Johdannaiset ovat rahoitusvälineitä, joiden arvo perustuu niiden kohde-etuuteen. Kohde-etuutena voivat olla esimerkiksi korot, valuuttakurssit, osakkeet, hyödykkeet tai mitkä tahansa muut rahoitus- tai taloudelliset edut tai oikeudet.

Tässä tiedotteessa johdannaisilla tarkoitetaan OTC-johdannaisia ja tiettyjä sellaisia johdannaisia, jotka on sidottu pörssikaupankäynnin kohteena oleviin tuotteisiin, mukaan lukien swapit, termiinit ja futuurit minkä tahansa tyyppiin kohde-etuuksiin.

Tässä tiedotteessa ei kuvata kaikkia riskejä ja muita merkittäviä seikkoja, jotka liittyvät OTC-johdannaiskauppaan. Huomioon ottaen riskit tulee asiakkaan ryhtyä tällaisiin transaktioihin vain, mikäli ymmärtää niitä koskevien sopimusten luonteen ja sen, missä määrin altistuu riskeille.

Tuotekohtaisissa esitteissä on lisää tietoa swapeista, optioista ja termiineistä sekä niiden eri kohde-etuuksista. Esitteitä on saatavilla osoitteessa www.danskebank.fi.

Ennen kaupankäyntiä

Johdannaiskauppaan voi liittyä merkittäviä riskejä. Riskit riippuvat transaktion tyyppistä ja kohde-etuuden luonteesta.

Sinun tulisi harkita tarkkaan, sopiiko kaupankäynti johdannaisilla sinulle huomioon ottaen kokemuksesi, tavoitteesi, taloudelliset resurssisi ja muut asiaankuuluvat seikat. Mikäli tarvitset apua, ole yhteydessä sopiviin neuvonantajiiin.

Koska olemme markkinaehtoisesti toimiva vastapuolesi johdannaiskaupoissa, ovat etumme niissä vastakkaiset. Olet siksi yksin vastuussa riskeistä, jotka liittyvät tekemiisi johdannaiskauppoihin.

Johdannaisia voi käyttää sijoittamiseen ja taloudellisilta riskeiltä suojautumiseen. Se, onko johdannainen sinulle sopiva rahoitusväline, riippuu muun muassa siitä, onko tarkoituksenasu suojautua vai sijoittaa ja sijoitusprofiilistasi. Erilaisilla johdannaisilla on erisuuruiset riskit ja ennen kuin päätät käydä kauppaa niillä, sinun pitäisi olla tietoinen ainakin seuraavista riskeistä:

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa tappion riskiä, joka johtuu siitä, että johdannaisen arvo muuttuu epäedullisesti kohde-etuuden arvon muutosten vuoksi. Myös epäedulliset muutokset kohde-etuuksien volatilititeetissa tai

korrelaatioissa tai niiden suhteissa voivat myötävaikuttaa tappioiden syntymiseen.

Johdannaiskaupan markkinariski voi kasvaa, jos johdannaiseen sisältyy vivutusta tai monimutkaisia takaisinmaksukaavoja. Tällöin suhteellisen pienetkin muutokset kohde-etuuden tai muiden markkinatekijöiden hinnoissa tai tasoissa voivat altistaa kaupan huomattavalle arvonmuutokselle. Näitä vaikuttavia tekijöitä ovat vivutuksen lisäksi muun muassa kertoimet, optioiden kaltaiset takaisinmaksuehdot ja knock-in- tai knock-out-ehdot.

Luottoriski

Luottoriski tarkoittaa riskiä siitä, että vastapuoli ei maksukyvyttömyyden tai muun laiminlyönnin vuoksi noudata sopimuksenmukaisia maksuvelvollisuuksiaan.

Luottoriskin takia sinun ja meidän (ja mahdollisen takaajasi) luottokelpoisuus on otettava huomioon johdannaisoppimusta solmittaessa tai sen ehtoja johdattaessa ja sillä on vaikutus johdannaiskaupan hinnoitteluun.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski tarkoittaa tappioriskiä, joka johtuu likviditeetin riittämättömyydestä tietyllä markkinalla, esimerkiksi kun markkinoilla on hyvin pieni määrä aktiivisia

toimijoita. Tyypillisiä merkkejä tästä ovat osto- ja myyntitarjousten suuret erot ja hyvin pieni kauppojen määrä tuotteella tai markkinalla.

Riskinä on, että kohde-etuuden markkinahinta muuttuu harvoin mutta paljon kerrallaan ja että sen vuoksi on mahdotonta purkaa tai siirtää johdannaissopimus sopivaan aikaan suurin piirtein odottamaasi hintaan tai lainkaan.

Likvideettiriskiä arvioidessa tulee ottaa huomioon se, että johdannaissopimus voidaan irtisanoa, muuttaa tai siirtää ainoastaan sopimuksen ehtojen mukaisesti tai molempien osapuolten suostumuksella. Jos suostumustamme edellytetään, voimme olla antamatta sitä eri syistä eikä meidän tarvitse paljastaa näitä syitä sinulle. Lisäksi vaikka markkinatakaajat tai välittäjät voivat tarjota viitteellisiä hintoja tai keskihintaan perustuvia hintatarjouksia, ei ole takeita siitä, että joku toinen välittäjä olisi valmis hyväksymään johonkin sinun ja meidän väliseen johdannaissopimukseen liittyvien oikeuksiesi ja velvollisuuksiesi siirron.

Näin ollen sinun ei välttämättä ole mahdollista muuttaa, irtisanoa tai siirtää johdannaissopimukseesi liittyviä oikeuksiasi ja velvollisuuksiasi tai riskejäsi ennen sen päättymispäivää.

Hinnoitteluriski

Monimutkaisten johdannaiskauppojen hinnoittelu voi perustua erilaisille oletuksille ja matemaattisille malleille. Hinnoitteluriski tarkoittaa riskiä, etteivät nämä mallit ota markkinaolosuhteita riittävän tarkasti huomioon ja siitä seuraava väärinhinnoittelu aiheuttaa tappion.

Operatiivinen riski

Tässä yhteydessä operatiivinen riski voi tarkoittaa monenlaisia riskejä, kuten johdannaiskauppoihin liittyvien toimintatapojen, järjestelmien tai valvonnan puutteista tai virheistä johtuvia riskejä.

Tällaisia operatiivisia riskejä voi sisältyä muun muassa

- riskien ja sopimuksen mukaisten oikeuksien ja velvollisuuksien kirjaamiseen, valvontaan ja kvantifointiin
- maksujen ja toimitusten suorittamiseen
- oikeuksien, esimerkiksi optio-oikeuksien, käyttämiseen ennen niiden voimassaolon päättymistä
- niiden ehtojen mukaisesti
- tietojen säilyttämis- ja raportointivaatimusten ja muiden viranomaisvaatimusten noudattamiseen
- inhimillisten ja tietokonejärjestelmien virheiden havaitsemiseen

Operatiivisista riskeistä johtuvat tappiot voivat olla huomattavia, jopa koko johdannaiskaupan arvoa vastaavia, esimerkiksi kun rahanarvoinen ("in-the-money") optio jää toteuttamatta ennen määräaikaa.

Oikeudelliset riskit

Oikeudelliset ja dokumentaatoriskit tarkoittavat muun muassa siitä aiheutuva riskiä, ettei johdannaissopimusta ja/tai siihen liittyvää puitesopimusta voida lain mukaan panna täytäntöön, tai että osapuolten toiminta rikkoo sovellettavia lakeja ja määräyksiä.

Puitesopimukset

Johdannaiskauppoihin liittyviin puitesopimuksiin voi sisältyä ehtoja erilaisista laiminlyönneistä, joiden nojalla osapuoli, joka ei ole syyllistynyt laiminlyöntiin, voi irtisanoa kaikki tai osan puitesopimuksen alaisista kaupoista. Jos syyllistyt puitesopimuksen mukaiseen laiminlyöntiin, meillä ei ole velvollisuutta ottaa sinun etuasi huomioon, kun päätämme, irtisanomme ja milloin johdannaissopimuksen.

Kriisissä oleville rahoituslaitoksille, kuten pankeille, on olemassa EU:n lainsäädäntöön perustuvia säännöksiä elvytys- ja kriisinratkaisumenettelyistä (BRRD), joita sovelletaan tietyissä tapauksissa konkurssimenettelyn sijaan. Kansallinen kriisinratkaisuviranomainen voi ryhtyä erilaisiin ennaltaehkäiseviin toimiin, varhaisen vaiheen

toimiin tai kriisinratkaisutoimiin, jotka voivat rajoittaa mahdollisuuksiasi irtisanoa puitesopimus tai muuten käyttää sen mukaisia oikeuksiasi. Tämän lisäksi kriisinratkaisuviranomaisella on tietyissä tilanteissa käytettävissään erilaisia kriisinratkaisuvälineitä ja -valtuuksia, mukaan lukien oikeus käyttää niin sanottua bail-in -valtuutta, joka tarkoittaa esimerkiksi kriisissä olevan laitoksen tietynlaisten vastuiden alaskirjausta, maksamisen siirtämistä myöhemmäksi ja/tai muuntamista muun tyyppisiksi, esimerkiksi osakkeiksi.

BRRD sisältää kuitenkin suojan, jonka mukaan vaikeuksissa olevan laitoksen vastapuolille ei voi aiheutua tappioita, jotka olisivat suurempia kuin mitkä niille aiheutuisivat laitoksen konkurssista.

Verotus

Valuutoilla ja johdannaisilla tehtäviin kauppoihin sovelletaan tiettyjä verotusmääräyksiä. Sovellettavat määräykset riippuvat sopimuksen tyypistä siitä, oletko luonnollinen vai oikeushenkilö toteutetaanko sopimus kohde-etuus toimittamalla

Verotusmääräysten monimutkaisuudesta johtuen suosittelemme, että konsultoitte kirjanpitäjää, veroneuvojaa tai muuta ammattimaista neuvonantajaa

verotus- ja kirjanpitoasioissa ennen johdannais sopimusten tekemistä.